

slo

Leerlingen participeren in leerplanontwikkeling

j.bron@slo.nl

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Student Voice –
the BRIDGE to learning**

Resultaat van een promotieonderzoek

- Centrale vraag: kunnen leerlingen een rol vervullen in het beplannen van het leerplan op klasniveau?
- Theoretische verkenning van drie domeinen:
  - democratisch burgerschap,
  - leerplanontwikkeling en
  - student voice / leerlingenparticipatie.
- Ontwikkeling van instrumentarium.
- Zes casestudies onderbouw vo.
- Instrumenten ERASMUS-PLUS

Uitgangspunten

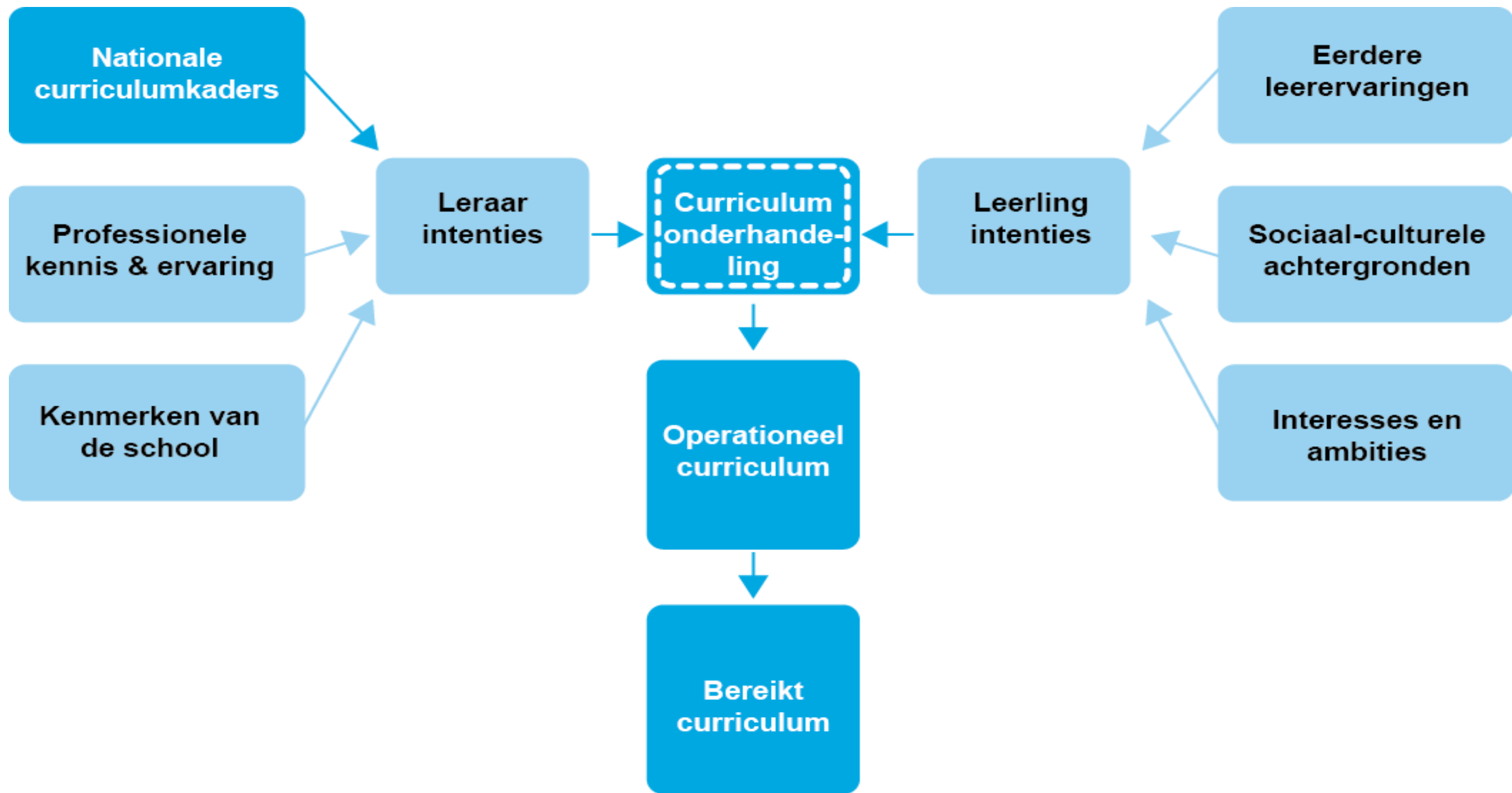
- Het leerplan is geen product maar een proces
- Burgerschapscompetenties ontwikkelen zich mede uit het opdoen van ervaringen: geschiktheid voor alle leerlingen
- Naast doelen voor burgerschapsvorming ook doelen voor 21ste eeuwse vaardigheden.
- Student voice: voice, audience, power.

Motieven voor leerlingenparticipatie

- Normatief (rechten)
- Ontwikkelingsgericht (leeftijd)
- Politiek (macht)
- Onderwijskundig (leereffect)
- Relevantie (inbreng)

Principes van curriculumonderhandeling

- Leraren hebben een verantwoordelijkheid in het bieden van onderwijs dat leidt tot het ontwikkelen van democratische kwaliteiten zoals communiceren, samenwerken en besluitneming.
- Alle leerlingen hebben het recht om hun democratische rechten uit te oefenen en een stem te hebben in hun onderwijs.
- Studenten kunnen unieke perspectieven bieden en kunnen een waardevolle bijdrage leveren aan hun opleiding.
- Leren is een sociaal proces waarbij leeftijdsgenoten en volwassenen betrokken zijn.
- Het curriculum is geen vaste maar een dynamische entiteit die open staat voor discussie en verbetering.

<p>1. Individuele opdracht</p>	<p>Iedere leerling maakt een lijst met begrippen die zij associëren met het gekozen onderwerp.</p> <p>Iedere leerling stelt individueel vragen op die het gekozen onderwerp bij hen oproept.</p>	<p>Brainstorm, associatie, activeren van voorkennis.</p>
<p>2. en 3. Samenwerkingsopdracht</p>	<p>Elke subgroep ontwikkelt gezamenlijk een woordweb / mindmap rond het onderwerp, met behulp van de verschillende begrippen uit stap één.</p> <p>Elke subgroep selecteert en prioriteert de meest relevante en interessante leervragen.</p>	<p>Delen, bespreken, uitleggen, overtuigen, onderhandelen, beslissen.</p>
<p>4. Onderhandelingsopdracht</p>	<p>Alle subgroepen komen bij elkaar en de klas als geheel beslist over de finale selectie van leervragen. Daarbij kan een onderscheid gemaakt worden tussen verplichte en optionele vragen. De leerkracht zorgt ervoor dat aan bepaalde curriculumvereisten wordt voldaan door zo nodig vragen toe te voegen.</p>	<p>Delen, bespreken, uitleggen, overtuigen, onderhandelen, beslissen.</p>

Ervaringen uit case studies

- Leerlingen kunnen werken met de methodiek
- Leerlingen hebben meer voorkennis dan verwacht
- Leerlingen zijn gemotiveerd wanneer de methode op positieve wijze is geïntroduceerd
- Leraar vinden het werken met de methode uitdagend (onvoorspelbaar, beperkte curriculaire competenties)
- Communicatie, samenwerken en onderhandelen worden toegepast
- Intenties van leerlingen en leraren overlappen deels
- Unieke leerlingvragen kunnen verloren gaan in de onderhandeling

Relevante variaties (n=6)

- ***Ruimte in het curriculum.*** Verschillen in externe curriculum eisen
- ***Leraarcompetenties en zelfverzekerdheid:*** Leraren verschillen in eigen intenties en zelfvertrouwen om te variëren
- ***Kenmerken van het onderwerp:*** Onderwerpen verschillen tav eerdere leerervaringen, achtergronden en ambities van leerlingen
- ***De organisatie van het proces.*** Vertrouwen in leerlingen (loslaten), een veilig klasklimaat, ervaringen van leerlingen (vanzelfsprekendheid)

publicaties

- Bron, J. & Veugelers, W. (2014). Why we need to involve our students in curriculum design: Five arguments for student voice. *Curriculum and Teaching Dialogue*, 16 (1), 125–139.
- Bron, J. (2014). Can students play a role in the development of the social studies curriculum? *Journal of International Social studies*.
- Bron, J., Bovill, C., Vliet, E van & Veugelers, W. (2016). Negotiating the curriculum: Realizing student voice. *The social educator*. 34 (1), 39-54
- Bron, J, Bovill, C. & Veugelers, W. (2016). Students experiencing and developing democratic citizenship through curriculum negotiation: The relevance of Garth Boomer's approach. *Curriculum Perspectives*. 36(2), 15-27.
- Bron, J., Bovill, C. & Veugelers, W. (2018) Distributed curriculum leadership: How negotiation between student and teacher improves the curriculum. *Journal of Ethical Educational Leadership; special issue 1 student voice and school leadership*. 76-98.
- Bron, J., Emerson, N. & Kakonyi, L. (2018). Diverse student voice approaches across Europe. *European Journal of Education* 53, 310-324.